

2. Доросинский Л.Г., Зверева О.М. Информационные технологии поддержки жизненного цикла изделия. Ульяновск: Зебра, 2016. – С. 243.
3. Мазур И.И. Управление проектами. / И.И. Мазкур, Шапиро Н.Г. Ольдерогге. – М.: Омега – Л, 2004. – С. 405.
4. Кузнецов С.Л. Современные технологии документационного обеспечения управления ООО «ТЕРМИКА.РУ», 2017 г. – С. 470.
5. Muminov B.B., Dauletov Yu. Classification and Mathematical Model of Electronic Document Circulation Systems International Journal of Advanced Research in Science Engineering and Technology. Vol. 7, – PP. 15142–15150. Issue 10, October 2020.
6. Мўминов Б.Б., Даулетов А.Ю. “KUTUBXONA.UZ” Илмий услибий журнал № 1 (49) 2021 – Б. 38–44.

MS SHAREPOINT VA OFFICE 365 PLATFORMASINING RIVOJLANISHI VA KENGAYISHI

Lola XALMEDOVA,

Toshkent davlat transport universiteti, Toshkent, O‘zbekiston

DOI: <https://doi.org/10.47689/978-9943-7818-0-1-pp105-107>

Annotatsiya: Ushbu maqolada MS Sharepoint va Office 365 platformasining rivojlanishi va kengayishi masalasi muhokama qilinadi. Tashkilot ma’lumotlarini boshqarishda MS Sharepoint 2019 va Office 365 platformasi muhiti tanishtirib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: Microsoft Sharepoint, portal, biznes, veb-sahifa, elektron ofis, saytlar, Ofis 365.

Dunyoda SharePoint yoki Office 365 ni o‘rnatish soni juda katta, lekin ulardan foydalanishning nozik jihatlari haqida ma’lumot yetarli emas. Bundan tashqari, SharePoint 2016 uchun korxonalarning rejalari haqida ma’lumot kamroq [1, 2, 3]. Avvalo, Microsoft Sharepoint 2019 ning funksional tuzilishining imkoniyatlarini bilish zarur [4]:

– biznes razvedkasi – biznes ma’lumotlarini yaxshiroq tushunish, qabul qilish orqali ongli qarorlar qabul qilish: Excel server elektron jadvallari va ma’lumotlarni vizualizatsiya qilish, hisobot markazi, BI veb-qismlari, asosiy ishlash ko‘rsatkichlari / asboblari paneli);

– hamkorlik – hamkorlikning sodda va intuitiv qilinishi: hujjatlar, vazifalar, kalendarlar, bloglar, Wiki, elektron pochta integratsiyasi, loyihalarni boshqarish, Lite, Outlook integratsiyasi, oflayn hujjatlar / ro‘yxatlar);

– portal – ma’lumotlarga, jarayonlarga va odamlarga bog‘langan va rolga asoslangan kirishni ta’minlash: korporativ portal shablони, sayt katalogi, shaxsiy saytlar, ijtimoiy tarmoqlar, maxfiylikni nazorat qilish;

– qidiruv – odamlarga darhol taqdim etish, kerakli ma’lumotlarni olish va kerakli odamlar bilan bog’lanish: korxonaning kengayishi, kontekstga bog’liqligi, kerak bo’lgan odamlar va biznes ma’lumotlarini topish;

– kontentni boshqarish – korporativ kontentning to’liq aylanishini boshqarish: siyosat va ish oqimlari orqali hujjatlar, yozuvlar va veb-kontentni kompleks boshqarish;

– biznes shakllari (ish oqimi shakllari, veb-shakllari) – muhim biznes ma’lumotlarini olish va jarayonlarni avtomatlashtirish: frontal mavjudlik, LOB harakatlari, SSO ulanishi asosidagi rich va veb-shakllari;

– Windows SharePoint platformasi – SharePoint platformasi: ish sohalari, boshqaruv, xavfsizlik, saqlash, topologiya, model sayti).

Hozirgi davrda SharePoint mutaxassislari o’rtasida so’rov o’tkazilib, korxonalar mashhur dasturiy platformadan qanday foydalanayotganini aniqlashdi. So’rov biznesda SharePoint va Office 365 dan maksimal darajada foydalanadigan odamlarga qaratildi. Namuna quyidagicha taqsimlandi:

- arxitektorlar – 35%;
- ishlab chiquvchilar – 32%;
- IT mutaxassislari – 28%;
- loyiha menejerlari – 6%.

Tadqiqot shuni ko’rsatdiki, ko’pchilik tashkilotlar Microsoftning zamonaviy va eski dasturlaridan keng foydalanadi. Misol uchun, kompaniyada SharePoint 2007 dan foydalanadigan HR bo’limi bo’lishi mumkin, shu bilan birga, savdo va marketing Office 365 tomonidan quvvatlanadi va butun biznes hujjatlar ustida hamkorlik qilish uchun SharePoint Onlinedan foydalanadi. Hisobot shuni ko’rsatadiki, kompaniyalar, umuman, korxona miqyosida yagona platformadan foydalanmaydi.

SharePointning qaysi versiyasi biznesda ishlatiladi? Tahlil qilinishicha, bitta kompaniyaning turli bo'linmalari mahalliy va murakkab dasturiy ta'minotning turli versiyalaridan foydalanishi mumkinligini tasdiqlaydi. SharePointdan foydalanadigan korxonalar, odatda, yirik korxonalardir. Office 365ga o'tish bu yerda hali unchalik keng tarqalgan emas, chunki bunday murakkab platforma ular uchun eng katta qiymatdan uzoq hisoblanadi.

“Bizning tadqiqotimiz shuni ko'rsatadiki, aksariyat tashkilotlar hozirda bir nechta SharePoint yoki Office 365 platformalaridan foydalanadilar. Ko'pgina “gibrid” tashkilotlar eski platformalardan foydalanishda davom etmoqda. “Mahalliy, gibrid yoki to'liq murakkab muhitlardan foydalanish to'g'risida”gi qaror biznes bo'linmasi yoki umuman jamoaning o'ziga xos ehtiyojlari bilan chambarchas bog'liq”, dedi Eining.

Tashkilotlarning SharePointning yangi versiyalariga o'tishi uchun qaror qabul qilish jarayonida biznes ehtiyojlarini qondirish uchun sozlash juda zarur. Oddiy qilib aytganda, dasturiy ta'minot qanchalik moslashtirilgan bo'lsa, migratsiya shunchalik qiyin bo'ladi. Ammo mijozlar uchun yechimlar, o'zgartirishlar va sozlashlarni ishlab chiqish imkoniyati ishlab chiquvchilarni iloji boricha o'ziga jalb qiladi. Bu ularga qutidagi mahsulotni olish va uni oxirgi foydalanuvchi tajribasi uchun sozlash imkonini beradi. Ammo Office 365 ning paydo bo'lishi odatiy yechimlarni loyihalashning an'anaviy usulini o'zgartirdi.

SharePointni joylashtirish sur'ati butunlay tanlagan tashkilot turiga va platforma turiga bog'liq. Masalan, tibbiyot sohasida shaxsiy ma'lumotlarning xavfsizligi va himoyasiga muvofiq internetda joylashtirish xavfli bo'lgan katta miqdordagi shaxsiy ma'lumotlar mavjud. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, sog'liqni saqlash tashkilotlarining atigi 35 foizi Office 365 yoki SharePoint Onlinedan foydalangan. Aksincha, konsalting firmalarining kirish darajasi 79% ni tashkil qiladi. Holbuki, Microsoft SharePoint murakkablikka asoslangan xizmat bo'lib, u tashkilotlarga quyidagi maqsadlarda tarkib, bilim va ilovalarni almashish va boshqarishga yordam beradi:

- jamoa ishini kuchaytirish;
- ma'lumotni tezda topish;
- tashkilot bo'ylab muammosiz hamkorlik qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Guliamova M.K., & Aliev R.M. (2021). Database Concept, Relevance and Expert Systems. Scientific and Educational Areas Under Modern Challenges, 2021. – PP. 125–127. Чебоксары: SCC “Интерактив plus”.
2. Tokhirov E., Aliev R. Improving the braking distance of the train before level crossing // InterConf. – 2020.
3. Aliev R. Analysis of controlling the state of track sections on lines with speed and high-speed train traffic // DIZWW. 2021. – № 14.
4. SharePoint 2010: evolyutsiya <https://www.intranetno.ru/>.
5. <https://techexpert.ua/ru/home-ru>.
6. <https://www.microsoft.com/>.
7. <https://www.i-sys.ru/>.